

BROER EN ZUS TEGEN WIL EN DANK

Susin Nielsen. (2016). *Wij zijn allemaal moleculen*. Rotterdam: Lemniscaat. Isbn 978 90 477 0777 6, € 15,95, 256 blz.

Karlijn Stoffels. (2016). *Eigen vuur*. Amsterdam: Leopold. Isbn 978 90 258 6972 4, € 14,99, 153 blz.

Danny de Vos. (2016). *Toegang geweigerd*. Amsterdam: Ploegsma. Isbn 978 90 216 7590 9, € 12,99, 151 blz.

Deze keer aandacht voor de jeugdboeken van twee buitenlanders, in ons land minder bekend. De Canadese Susin Nielsen schreef een heerlijk verhaal over twee tieners, werkelijk totaal verschillend van aard. Hun ouders gingen een nieuwe relatie aan en daardoor zijn de twee jongeren voortaan als broer en zus aan elkaar verbonden. Het is niet te vermijden: dat zorgt voor de nodige problemen.

De Belg Danny de Vos schreef een toegankelijk verhaal over de hedendaagse vluchtelingenproblematiek: *Toegang geweigerd*. En dan Karlijn Stoffels. Deze veelbekroonde schrijfster van eigen bodem timmert al heel wat jaartjes aan de weg. In haar nieuwste boek *Eigen vuur*

voert Stoffels ons mee naar het verleden, terug naar het jaar 1944.

Allemaal moleculen

Ashley en Stewart zijn twee tieners die elkaar normaal gesproken niet zouden tegenkomen. Stewart, dertien jaar en hoogbegaafd, is in sociaal opzicht – laten we het voorzichtig zeggen – wat onhandig. De veertienjarige Ashley daarentegen is de populaire (en niet bepaald aardige) *beauty queen* van school, die, behalve de sociale contacten die ze er heeft, werkelijk niets met school en studeren heeft.

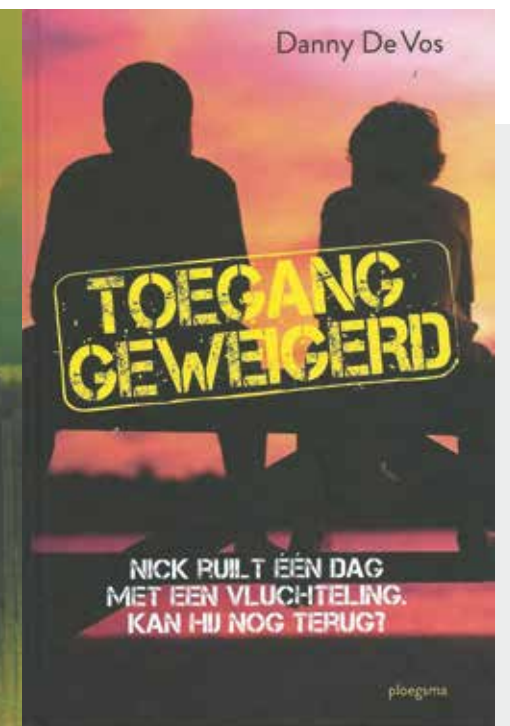
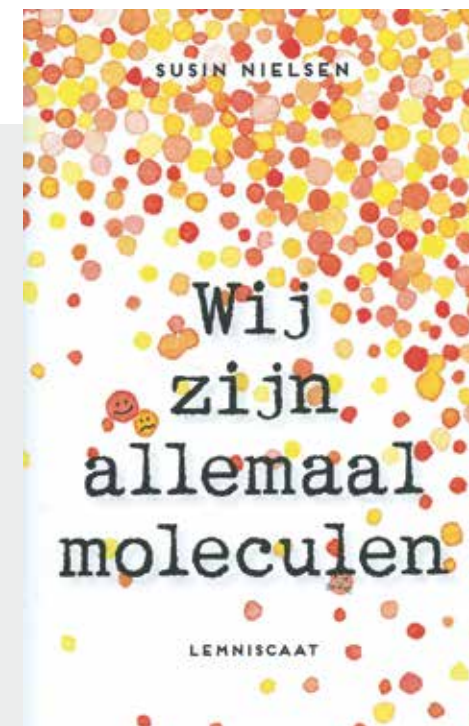
Zij kan zich dan ook geen grotere ramp voorstellen dan dat Stewart en zijn vader bij haar en haar moeder intrekken – terwijl Stewart het eigenlijk wel leuk vindt dat hij zo'n grote zus krijgt (hoewel dat het verlies van zijn moeder niet verzacht). Alsof het allemaal al niet moeilijk genoeg is, wordt Ashleys bestaan helemaal omgegooid als haar droomvriendje een heel andere jongen blijkt te zijn dan ze zich had voorgesteld, en haar grote geheim uitkomt: haar ouders zijn gescheiden omdat haar vader homoseksueel is. Haar leven is voorbij, denkt ze. Maar dan heeft ze buiten Stewart gerekend!

Susin Nielsen vertelt het verhaal van Ashley en Stewart door hun beider ogen,

ieder met hun eigen stem. Het geeft de geschiedenis een extra dimensie, maakt het mogelijk dat je uitstekend kunt meeleven met beide hoofdpersonen. De schrijfster besteedt de nodige aandacht aan de gedachten en de gevoelens van de verhaalfiguren, die zo echt lijken te gaan leven dat ze als het ware loskomen van het papier. Nielsen schiet hier en daar wel wat door in haar beschrijvingen en dat haalt op dergelijke momenten de vaart uit het verhaal. Dat maakt ze dan weer goed met haar dikwijls voortreffelijk geschreven dialogen, scherp, levendig en voor tieners zeker herkenbaar. Mede ook dankzij het wisselend perspectief en niet in de laatste plaats het boeiende thema is *Wij zijn allemaal moleculen* absoluut een geslaagd verhaal waarvan opgroeiende jongeren van dertien jaar en ouder zeker zullen genieten.

Gedood door eigen vuur

1944. Oostburg, Zeeuws-Vlaanderen. Het dorp waar Sooy's woont, wordt gebombardeerd. Zonder huis, zonder ouders en zonder wegwijzers moet hij met zijn zusje en broertjes op zoek naar veiligheid – dwars door oorlogsbied. De Canadezen en de Duitsers zijn verwickeld in een heftige strijd. Bruggen zijn opgeblazen, er

liggen mijnenvelden, hele gebieden zijn onder water gelopen. Ze sluiten vriendschap met Marrie, een jonge kwetsbare vrouw, getekend door de oorlog, nadat ze door dorpsgenoten te grazen was genomen, omdat ze zou heulen met de vijand. Wie kun je vertrouwen in een land vol vijanden en gevaar? En hoe kan er te midden van alle geweld en onzekerheid toch iets heel moois ontstaan?

Karlijn Stoffels studeerde Frans en Nederlands in Leiden en werd daarna lerares. Sinds 1983 is ze fulltime schrijfster en vertaalster. Met *Mosje en Reizele* (1996) maakte ze haar debuut als jeugdboekenschrijfster. Het boek was direct een succes: het werd bekroond met de Gouden Zoen en er volgden vele vertalingen. Er kwam zelfs een toneelvoering. Met *Eigen Vuur* schreef Stoffels een historisch boek voor jongeren van tien jaar en ouder. Het is spannend, meeslepend en brengt de lezer flink wat kennis bij over de Tweede Wereldoorlog en dan met name over de strijd in Zeeuws-Vlaanderen, een gebied dat weliswaar eerder werd verlost van het juk van de nazi's, maar waarvoor de burgerbevolking zware offers bracht. Er vielen vooral ook veel slachtoffers door eigen vuur, kogels en bommen van geallieer-

de strijdkrachten. Met dit verhaal geeft Stoffels de oorlog een menselijk gezicht. De gebeurtenissen zullen de lezer zeker niet onberoerd laten en bieden de nodige stof tot bezinning.

Ruilen met een vluchteling

Van de Tweede Wereldoorlog naar onze tijd is niet eens een grote sprong. Er is eigenlijk weinig nieuws onder de zon: anno 2016 is de wereld nog altijd onveilig en zijn grote groepen mensen op drift, op zoek naar een veilige plaats om te leven. Dat gegeven gaf de Vlaamse schrijver Danny de Vos inspiratie om een verhaal te schrijven over de tragedie rond alle vluchtelingen.

De zomervakantie is aangebroken en Nick gaat met zijn ouders en zus op een all-inclusivevakantie naar een Grieks eiland. Toch is de vakantie sfeer anders dan normaal, want het eiland wordt overspoeld door vluchtelingen. De meeste hotelgasten en zelfs Nicks vader zijn heel negatief over hen: er zitten terroristen bij en ze willen alleen maar naar het Westen om te profiteren van onze rijkdom, zo wordt er beweerd.

Dan ontmoet Nick Zaïd, een aangespoelde bootvluchteling van zijn eigen leeftijd. Ze worden vrienden en zien

elkaar stiekem in de buurt van het hotel. Nick vindt het oneerlijk dat zijn leven zoveel anders is dan dat van Zaïd. Hij bedenkt een plan: ze ruilen één dag van plaats, zodat Zaïd een echte dag vakantie heeft om even bij te komen. Het plan lukt, maar Nick komt terecht in de vluchtelingenstroom en wordt meegevoerd. De vraag is: kan hij nog terug?

De Vos hoopt oprecht dat zijn boek bijdraagt aan 'een warmere samenleving'. In de aanloop naar zijn verhaal *Toegang geweigerd* sprak hij met veel gevluchte jongeren, onder wie een Afghaanse jongen van zestien die in zijn eentje de reis naar West-Europa maakte.

De geschiedenis is spannend, goed geschreven en laat jongeren van twaalf jaar en ouder nadenken over het menselijk drama rond de vluchtelingenproblematiek zonder al te belerend over te komen. Een verhaal ook met leesbevorderende elementen, geschreven voor een breed publiek en daarom heel geschikt voor de wat minder ervaren lezers in het vmbo. ■

Rob van Veen

Voor meer informatie over deze maar ook andere jeugdboeken, ga naar <www.eenboekjeopen.nl>.